

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kancleriui E.
Bingeliui

2026 m. balandžio 22 d., Nr. 25-061VK

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministrui A.
Palioniui

DĖL KOMPENSACIJŲ KAILINĖS ŽVĒRININKYSTĖS ŪKIAMS (LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS GYVŪNŲ GEROVĖS IR APSAUGOS ĮSTATYMO NR. VIII-500 2, 10, 12 ir 17 STRAIPSNIŲ PAKETIMO ĮSTATYMO NR. XIV-2171 5 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XVP-682(3) PROJEKTO)

Gerb. Eitvydai Bingeli, gerb. Andriau Palioni,

Lietuvos verslo konfederacija (toliau – LVK), viena didžiausių verslo organizacijų Lietuvoje, atstovaujanti tame tarpe ir kailinės žvėrininkystės veikla užsiimančius subjektus, kreipiasi į Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliariją ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministeriją dėl 2026 m. balandžio 14 d. užregistruoto Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo dėl Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 2, 10, 12 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2171 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-682(3) (toliau – įstatymo projektas) projekto.

Pirma, LVK pabrėžia, kad nuo 2022 m. laikosi nuoseklios pozicijos, kad kailinės žvėrininkystės draudimas privalo būti subalansuotas draudžiama veikla užsiimančių ūkio subjektų teisių apsaugos atžvilgiu.

LVK, vadovaudamasi šiuo principu, nelaiko, kad kailinės žvėrininkystės draudimas buvo nors kiek subalansuotas šia veikla užsiimančių ūkio subjektų atžvilgiu. LVK nuosekliai laikosi pozicijos, kad kailinių žvėrelių auginimo draudimas būtų subalansuotas, jei apimtų (1) kompensaciją už verslą (t.y. prarastą verslo vertę), kuri priklauso tame tarpe ir nuo (2) adekvataus draudimo laikotarpio (galimybė ilgiau vykdyti veiklą mažintų verslo vertės praradimą dėl reguliavimo pokyčio); (2) kompensacijas už verslo turto utilizavimą; (3) kompensacijas darbuotojams už atleidimą; (4) visas nurodytas kompensacijas ir susijusioms, t.y. kailinės žvėrininkystės sektorių tiesiogiai aptarnaujančioms įmonėms.

Deja, įstatymų leidėjas neįsiklausė į verslo nuomonę:

- (1) prarastų pajamų kompensavimas yra itin menkas, niekaip nekompensuoja šių verslų tikrosios vertės, o draudimo įsigaliojimo laikotarpis taip pat numatytas greitesnis, nei tose šalyse, kuriose nustatytos menkos kompensacijos už verslo praradimą (pvz. Nyderlanduose priimtas draudimas įsigaliojo 10 metų nuo jo priėmimo datos);
- (2) nors ūkininkai gauna kompensacija už turto sutvarkymą, šiuo metu susiduria su neproporcingais kaštais utilizuodami savo turtą, ką padaryti turi savo lėšomis, kai nebūtinai jų turi;
- (3) skiriamos kompensacijos darbuotojams yra minimalios įmanomos, tačiau jos yra???
- (4) kompensacijos susijusioms įmonėms nėra mokamos.

LVK neigiamai vertina dabartinę situaciją, nes nuosavybės – įskaitant verslo – teisių apsauga yra pamatinė verslo aplinkos prognozuojamumo sąlyga. Atitinkamai, verslo bendruomenė yra suinteresuota, kad verslas galėtų tikėtis tinkamų kompensacijų tais atvejais, kai valstybė priima sprendimus dėl veiklos uždraudimo. Dėl to LVK palaiko Įstatymo projektą ir nepitaria siūlomai Vyriausybės išvadai.

LVK neigiamai vertina situaciją, kai valstybė, iš esmės neigdama neigiamą kailinės žvėrininkystės draudimo poveikį, kurį sukėlė uždraudama kailinės žvėrininkystės veiklą, siekia iš esmės tiesiog minimizuoti valstybės prisiimtą finansinę naštą, kilusią dėl jos pačios sprendimo. LVK stebisi tokia pozicija: akivaizdu, kad kailinės žvėrininkystės draudimas šiuo verslu besiverčiantiems ūkio subjektams padarė žalą: šie ūkio subjektai vykdė teisėtą veiklą, vadovaudamiesi lūkesčiu, kad jų interesai nebus apriboti, ir ilgą laiką kailinės žvėrininkystės veikla valstybės buvo netgi remiama ir skatinama. Įstatymų leidėjui priėmus sprendimą dėl veiklos uždraudimo, tai paneigė įmonių teisėtus lūkesčius, dėl ko turėjo būti numatytas (1) arba pakankamas laikas prisitaikyti prie naujojo reguliavimo (t.y. reguliavimo įsigaliojimo laikotarpis turėjo būti ilgesnis, nei įmonės įvertis, padalintas iš metinės verslo grąžos), arba (2) reikšmingos kompensacijos už verslo uždarymą. Kol to nėra, Įstatymų leidėjas savo reguliavimą įgyvendina iš esmės verslo subjektų sąskaita, nors būtent jų lūkesčiai buvo pažeisti.

Atsižvelgiant į tai, LVK kelia susirūpinimą siūloma Vyriausybės išvada. Nepaisant visų išdėstytų faktinių aplinkybių apie nepakankamas numatytas kompensacijas, tekstas iš esmės suponuoja, kad bet kokios papildomos kompensacijos verslo subjektams būtų „teisiškai nepagrįstos ir neproporcingos“, nes neva Konstitucinis Teismas nepasakė, kad dabartinė kompensacijų tvarka prieštarautų Konstitucijai.

LVK pabrėžia, kad Konstitucinis Teismas pasirinko nepasisakyti dėl kompensacijų tvarkos, nes, remiantis Konstitucinio Teismo jurisprudencija, kompensacijų tikslingumas yra socialinio, politinio ir ekonominio tikslingumo dalykas, kuris priklauso Įstatymo leidėjo kompetencijai. Konstitucinis Teismas nenagrinėjo klausimo dėl kompensacijų pagrįstumo ir proporcingumo. Nepaisant to, dėl Įstatymo projekto, kuriuo siūloma esmės užtikinti teisingas kompensacijas kailinės žvėrininkystės veikla užsiimantiems subjektams, siūlomame Vyriausybės išvados tekste yra teikiamos tokios formuluotės, kaip „nepagrįsta teisėkūros iniciatyva“ ir „siūlomas teisinis reguliavimas neatitinka teisėkūros aiškumo, nuoseklumo, proporcingumo, teisinio tikrumo ir finansinio pagrįstumo principų“. LVK neaišku, kuo siūloma teisėkūros iniciatyva, kuria siūloma sureguliuoti teisinius santykius, esančius pilnai Seimo prerogatyvoje, yra „nepagrįsta“.

Nepaisant to, kad, kaip jau minėta, kailinės žvėrininkystės draudimu valstybė iš esmės įgyvendina priimtą politikos priemonę – kailinės žvėrininkystės draudimą – privačių subjektų sąskaita, Vyriausybės išvados tekste polemizuojama, kad dėl šio sprendimo mokamos kompensacijos atleistiems darbuotojams lemia „verslo nuostolius perkėlimą mokesčių mokėtojams“, o valstybės kompensacijos turto sutvarkymui nebūtų pagrįstos, nes tėra „privatų subjektų ūkinės veiklos nutraukimo padarinių likvidavimas“. LVK nesuvokia, kaip įmanoma kailinės žvėrininkystės draudimą matyti kaip tiesiog „verslo uždarymą“, jeigu

uždaromo verslo vertė būtų lygi pvz. šio 6 metiniams pelnams, o valstybė verslui liepia užsidaryti per 3 metus.

Matant, kaip radikaliai siūlomos Vyriausybės išvados tekste yra komentuojami netgi tie klausimai, kurie neturi nieko bendra su pačiu Įstatymo projektu, LVK kyla pagrįsta abejonė dėl siūlomo teksto objektyvumo ir ekspertiškumo.

LVK tikisi, kad teisėkūros procese bus užtikrintas nuoseklus ir subalansuotas sprendimų priėmimas, gyvūnų gerovės tikslus suderinant su konstituciniais principais, teisinio aiškumo, teisinio tikrumo bei ekonominio pagrįstumo reikalavimais.

Atsižvelgiant į šių klausimų reikšmę, prašome surengti siūlomos Vyriausybės išvados projekto aptarimą su suinteresuotomis pusėmis, įskaitant LVK. Dėkojame už bendradarbiavimą.

Pagarbiai

Generalinė direktorė

Ineta Rizgelė

Originalas nebus siunčiamas. Vilius Kriaučiūnas, el.p. vilius@lvk.lt, mob. +37067703607